СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 106. Джерзи Ситі, Н. Дж., второк, 8. мая, 1928. VOL. XXXVI. No. 106. Jersey City, N. J., Tuesday, May 8, 1928. THREE CENTS.

КОНГРЕС ЗНОВА ПРОТИ КУЛИДЖА

ПРОТИ ЙОГО ВОЛІ УХВАЛЮЄ ЗАКОН ПРО КАРАБЕЛЬНУ ДОПОМОГУ.

ВАШИНГТОН, 6. мая. — Палата послів ухвалила нині поважною більшостю голосів проект закона про допомогу уряду для будівництва американської торговельної фльоти. Річний видаток на сю ціль обчисляють на 10 міліонів долярів.

Президент Кулидж кілька разів заявлявся проти сього проекту й нині він зобовязаний своїми заявами заветувати проект, подібно як се мається з проектом допомоги фармерам.

УРЯД ПРОГРАВ ПРОЦЕС ПРОТИ ФОРДА.

НЕ ВДАЛОСЯ ЙОМУ ВИПОЗИВАТИ ДОДАТКОВИХ ПОДАТКІВ НА 30 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

ВАШИНГТОН, 6. мая. — Рада податкових апеляцій відкинула нині позов уряду проти Моторової Ко. Форда за заплачення додаткових 30 міліонів долярів податку.

Рада станула на становищи, що шеровці заплатили все, що належалося, а декотрі для святого спокою заплатили навіть більше, як належалося, так, що їм належавсяби зворот надвишки.

ОСТАТОЧНІ ОБЧИСЛЕННЯ ДЕЛЕҐАТІВ.

НІ ГУВЕР НІ СМИТ ЩЕ НЕ ПЕВНІ НОМІНАЦІЇ.

ВАШИНГТОН, 6. мая. — Остаточні обчислення числа делеґатів на конвенції демократичної й републиканської партії показують, що ні Гувер ні навіть Ал. Смит не мають ще потрібного на номінацію числа делеґатів.

Гувер має мати 436 делеґатів за собою, а Ал. Смит 555. Смитови бракує ще 179 голосів до потрібних йому двох третин. Все таки навіть противники сих кандидатів не перечуть, що вони дуже легко можуть бути номіновані.

СЕНАТ УХВАЛЮЄ ПОДАТОК НА ПРЕЗИДЕНТІВ.

ВАШИНГТОН, 6. мая. — Сенат ухвалив нині проект податкового закона, після котрого всі будучі президенти Злучених Держав малиби платити особисто доходовий податок до федеральної скарбниці.

ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИЙСТВА, АЛЕ ЙОМУ НЕ ВІРЯТЬ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС, Каліфорнія, 6. мая. — Дж. Д. Барет, що відсиджує довголітну кару у вязниці в Фолсомі, признався до того, що се він убив 6 літ тому назад фільмового директора Вилієма Десмонда Тейлора. Прокураторія не дуже то вірить у його зізнання; прокуратор каже, що шість літ тому назад сей Барет робив уже такі зізнання, але тоді йому не повірили.

МОЛОДИЙ ХЛОПЧИНА ПРИЗНАВСЯ ДО ВБИЙСТВА 7 ОСІБ.

ЕЛДОРАДО, Канзас, 6. мая. — Овен Оберст, 17-літний хлопчина, признався перед поліцією, що він убив дня 20. квітня сього року свою родину, зложену з 7 осіб.

Після заприсяженого зізнання, яке, поліція каже, находиться в її руках, хлопчина влютився на батька за те, що батько не хотів дозволити хлопцеви вжити родинного автомобіля для своєї потреби. Овен застрілив батька, матір, своїх братів і сестер, а відтак підпалив цілу фарму, щоби закрити свій злочин.

Овен мав заявити поліції, що він готов станути кождої хвилі перед судом та що він готов заявити перед судом, що він винуватий. Він не домагається суду перед присяжними суддями.

ЖІНКИ ПОКАЛІЧЕНІ ПІДЧАС ПРИВИТАННЯ ЛИНДБЕРҐА.

НЮ ЙОРК, 6. мая. — Підчас привитань для летуна Линдберґа з нагоди його приїзду на Кертис Філд, на Лонг Айленді, серед зібраної публики настала така глота й замішанне, що кілька жінок звалено з ніг та подоптано. Богато з них треба було відставити до шпиталя; кілька з них находиться в небезпеці втрати життя.

На се привитанне зібралося коло 2,000 осіб. Цікаво, що деякі матери привели зі собою свої діти, які відтак серед натовпу погубили. Товариші Линдберґа мали великі трудности, заким їм удалося висісти на поли, де не булоби людий.

ЧИ ВІДОМИЙ „ЧАРІВНИК" ГОВОРИТЬ ЗПОЗА ГРОБУ?

НЮ ЙОРК, 6. мая. — Пані Гудіні, вдова по відомім на весь світ „чародію" Ґарі Гудіні, виступила тут перед Товариством Вільнодумців Америки з відчитом про спірітистичні досвіди.

Прелеґентка називала всі спірітистичні досвіди самообманом. Спеціяльно обурювалася вона на чутки, буцімто її покійний муж, що ціле своє життя висмівав спірітистів як свідомих або несвідомих обманців, мавби давати якісь знаки з позагробового життя.

ІТАЛІЯ В ВАДЗО.

ОСЛЬО, Норвеґія, 4. мая. — Аероплян Італія враз з ґенералом Нобіле і 16 участниками наукової подорожі до північного бігуна, прилетів по 29 годинах безперервної їзди до своєї першої стації Вадзо. Тут треба буде залишитись кілька днів, щоби направити ушкоджений аероплян і заждати, аж настане краща погода. Бо тепер шаліють там бурі зі сніговицями.

ПОМИЛКИ СЛІПОЇ ТЕМІДИ.

Віденська преса реферує сумну історію одного помилкового засуду невинної жінки, Катерини Штайнер. Штайнерову засудили на смерть 4 роки тому як обвинувачену у вбивстві своєї сусідки Балоґ, такоїж легкої дами. Підставою обвинувачення були погрози Штайнерової на адресу тамтої. Ніяких інших доказів, що Штайнерова задушила Балоґову, не було. Кару смерти перемінили їй на досмертну вязницю, згодом на 7 літ. Адвокат Штайнерової торкнувся справи прилюдно, доказуючи, що на сорочці вбитої були сліди мужеських ніг. І справді чотири роки пізніше на поліції признався добровільно син прокуратора Варшауер, що це він убив Балоґову у приступі сексуальної нестями. Штайнерова, випущена із вязниці, була зломаною людиною. Нині преса збирає для неї жертви.

ЗАПЛАТА ЗА ПРИЛУЧЕННЯ БЕСАРАБІЇ ДО РУМУНІЇ.

Румунська влада платить своїм „патріотам" бувшим послам бесарабської краєвої Ради, які рішили прилучення Бесарабії до Румунії. Вона старається кожного з тих послів наділити землею по 50 гектарів і то без жадної заплати. Цю землю за стараннєм міністра Інкулецца, що стояв тоді на чолі бесарабської краєвої Ради, мається ще цеї весни передати „патріотам".

За це за селян румунський уряд ані не писне, хоча знає, що вони не мають з чого вижити, а це й накладає на них тяжкі податки й данини.

ЗГОРІЛО ЦІЛЕ СЕЛО.

Ніччю з дня 22 на 23 березня у Волі Блендовській, пшасниського повіту, знявся з невідомої причини пожар, що поширився так нагально, що ціле село, зложене з 31 загород, вигоріло до тла. Підчас пожежі згинуло дві особи, а шість, тяжко попарених, бореться з смертю. Крім цього згоріло кільканацять штук рогатої худоби й коней. Загальна шкода досягла кількасот тисяч золотих.

ЗНАЙДЕНО НЕОПУБЛІКОВАНІ ЛИСТИ Т. Г. ШЕВЧЕНКА.

Учителька одної з київських трудшкіл, внучка одного з друзів Шевченка, знайшла в родинному архіві неопублікованї листи, що стосуються до останніх років життя Шевченка.

НОВА АВАНТУРА НА ГОРІШНІМ ШЛЕСЬКУ.

Голова мішаної комісії на Гор. Шлеську, делеґат Союзу Народів Кальондер, все ще дає багато мороки польській пресі. Недавно захлебувалася вона з обурення про причини осуду пісні „Не дамиземі" Кальондером, тепер же подає ця преса другий факт „нахабства" того комісара, що доводить польську пресу до білої люти.

На Шлеську, як впрочім у цілій Польщі, не вільно уживати в меншостевих (непольських) школах, в адміністраційному діловодстві, иншої мови, як виключно польської.

На зажадення німецького населення в тій справі Кальондер доручив шлеському польському воєводі Гражинському допустити до адміністраційного діловодства в німецьких школах, крім польської, також і німецьку мову.

Очевидно воєвода Гражиньскі відкинув з місця інструкцію Кальондера, а його підтримав польський уряд. Зокрема шлеські Німці внесли відповідний протест до Союзу Народів, спираючися на рішенню Кальондера. З того всього готов вийти новий конфлікт, тимбільше, що Кальондер звернувся з рапортом до Союзу Народів, де вказує на незвичайне загострення взаємин на Гор. Шлеську та неможливість корисно працювати.

„ҐРАНАТОВА РУКА".

Вслід по виступах „чорної руки", появилася на львівському ґрунті страшна й кровожадна мафія „ґранатової руки", яка дивним дивом дуже мало вимагає від своїх жертв. Якийсь член тої скромної в вимогах, але не менше кровожадної „мафії", підкинув у мешкання прокуратора Яна Вайдовіча при вул. Домбровського ч. 4. карточку з таким змістом: „Коли завтра, в неділю, в Стрийському парку, біля памятника Кілінського, не даєш мені трох золотих, сподійся, що станеться з тобою те, що є на другій стороні цеї картки: Підписано: „Ґранатова рука". На обороті картки — людський череп і напис: „Смерть Тобі". Шкода тільки, що „ґранатова рука", яка так дуже потребує трох золотих, не подала години стрічі в Стрийсьському парку. Нещасний „засудженець" певно стояв під памятником Кілінського цілий день з трома золотими „контрибуції"...

ПАМЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКОВІ В КИЇВІ.

Памятника Шевченкові в Київі вирішено відкрити в 1931 р. в день 70-річчя з дня його смерти. Комітет до увічнення памяти Шевченка вирішив притягти до збудування памятника добровільні кошти людности. Видатні українські вчені й инші громадські діячі вважають, що найкращим місцем для памятника буде колишній Миколаївський парк, де стояв памятник Миколаєви.

НЕДОЛЯ ГУЦУЛІВ.

Черновецька „Боротьба" подає такий допис про положення Гуцулів: „Наші Гуцули — це робітники ліса. Цього року вони дуже бідують, бо до загальної робітничої біди долучилася ще біда від нещастя повені. Ця біда заставляє їх найматися за будьяку заробітну платню. А тому, що тут нема заробітків, то наші Гуцули ідуть до Румунії на роботу. Ідуть цілими транспортами, а там використовують їх в неможливий спосіб і заводять новітне рабство. Проти цього очевидного грабунку бідні Гуцули безсилі, бо теперішні порядки не охороняють працю й робітника. Видячи свою безсилість, Гуцули хотять утікати та їх спутали контрактами, а до того не мають гроша й тому видані є на ласку й неласку грабіжницьких власників фірм — і поволи загибають.

КІНЕЦЬ МАРОКАНСЬКОГО ГАРЕМУ.

Французький уряд доконав великого діла за прикладом Мустафи Кемаля, що одним махом зліквідував багатоженство разом із султанським гаремом. У Мароко, де на престолі сів новий молодий султан на місце Муляя Юсуфа, 18-літний Муляй Гаміда дістав у спадщині по свойому батькові згідно із традицією гарем із 250 законними жінками. Головному французькому резидентові Мароко Стегові вдалось переконати молодого султана, що така скількість жінок за догора для нього і для франц. уряду, який мусить виплачувати їм пенсію. Муляй Гаміда згодився на одну жінку, доньку одного визначного мароканського достойника. Аж тепер він заявив, що хоче взяти другу жінку. На це французький президент заявив, що Франція згодиться навіть на три, остаточно чотири жінки, але не на більше. Тепер прийде хіба черга на інших провідників мароканських племен, що досі мають від 30—40 жінок. Не всі вони відступлять так легко від традиції та звички як теперішний султан.

БОЯТЬСЯ УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ.

Львівське „Діло" пише: В-во „Червона Калина" вислало один примірник свого календаря із 1924 р. одному із наших земляків на Україну. Маємо перед собою звернений із Києва пакет із друкованим надписом французькою мовою: „Звертається як заборонене адміністрацією для пресових публікацій".

СТРАШНА КАТАСТРОФА В ГОРАХ.

З Відня повідомляють: В горах під Сольнгородом (Зальцбурґом) присипала лявіна 17 туристів, з яких пять змогло добутися зпід сніжних звалів. Решта — 12 туристів, згинула „білою" смертю. Рятівнича експедиція, зложена з 100 жовнірів, добула з 50 метрової пропасти 12 трупів. Підчас акції згинув один жовнір.

200,000 РУМУНСЬКИХ СЕЛЯН ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ БРАТІЯНУ

ДОМАГАЮТЬСЯ УСТУПЛЕННЯ УРЯДУ І УСТАНОВЛЕННЯ НОВОГО УРЯДУ З МАНЮ НА ЧОЛІ. КАРОЛЬ ХОТІВ РОЗКИНУТИ ПРОКЛЯМАЦІЇ ДО НАРОДУ З АЕРОПЛЯНІВ, АЛЕ АНГЛІЯ СПРОТИВИЛАСЯ ТОМУ.

АЛЬБА ЮЛІЯ, Румунія, 6. мая. — У всіх церквах відправлено торжественне богослуження, а по відправі тисячі селян пішло разом зі своїми священиками на паради конгресу, який скликав Маню, провідник селянської партії.

Невелике старинне місточко Альба Юлія представляє собою пестрий вигляд. Бо зїхалося сюди яких 200,000 селян і селянок у барвистих одягах, що розсілися по городах, вулицях, варять собі мамалиґу та говорять про політику. Вони вже вислухали бесіди свого красномовного лідера Маню і запротестували проти тиранії незаконного уряду Братіяну.

Селянський конґрес домагається в своїх резолюціях негайного уступлення Братіяну і сформовання нового правительства з Маню на чолі. Того послідного витали селянки як героя, обкидуючи його квітами.

Оті резолюції повезе сам Маню до Букарешту і передасть їх урядови. Селяне діляться на три партії і підуть походом на Букарешт.

Уряд не ставить тепер конґресови ніяких перешкод, але сконцентрував біля Альби Юлії около 10,000 війська, щоби бути готовим на всяку евентуальність. Провідники конґресу заявляють, що вони противні всяким розрухам, бо це незгідне з духом спокійних румунських селян, котрі домагаються зміни уряду законною дорогою. Але, коли законний спосіб буде безуспішним, румунське селянство буде змушене взятися за більш радикальні міри.

Бувший престолонаслідник Кароль, що перебуває тепер в Лондоні з своєю любовницею Мадам Люпеску, хотів полетіти аеропляном до Румунії і розкинути в Альбі Юлії і других місцевостий, де відбуваються менші селянські конґреси, відозви, в яких він заявляє готовість повернути до Румунії, коли нарід його тільки покличе. Та англійський уряд, довідавшися про його замір, придержав аероплян і не дозволив їм вилетіти.

ПОДРАЖНЕНА ФРАНЦУСЬКА ПИХА.

ФРАНЦУЗИ ДУЖЕ ОСТРО КРИТИКУЮТЬ МОВУ ШУРМАНА ЗА ТЕ, ЩО ЗАЯВИВ, ЩО АМЕРИКА І НІМЕЧЧИНА ВЕДУТЬ ПЕРЕД В МИРОВІЙ ПОЛІТИЦІ.

ПАРИЖ, 6. мая. — В старім, відомім зі свого славного університету, місті Гайдельберґ наділено американського амбасадора Шурмана гоноровим доктором. При тій нагоді виголосив Шурман бесіду, в якій підкіс, що Злучені Держави і Німеччина ведуть тепер перед в тій гуманній акції, яка веде людскість по дорозі мира. Шурман мав тут на думці ноту Келлоґа в справі поставлення війни поза законом, яку Німеччина прийняла без застережень.

Ціла французька преса без виїмків накинулася на Шурмана і питає його, чи це його особисті поміченя чи може і департаменту стейту. Бо Франція не думає дати себе вести Німеччині. При тій нагоді пригадують Французи Америці Люзитанію і погибших в світовій війні американських жовнірів, а далі нарушення невтралітету Бельгії з боку Німеччини і т. п. Франція, кажуть, не хоче дати себе вести в мировій політиці тій нації, яка аж три рази на протязі одного століття нападала на французьку землю.

ІНДІЙСЬКІ КНЯЗІ ЗЇЗДЯТЬСЯ НА НАРАДУ.

БУДУТЬ РАДИТИ В СПРАВІ ЗМІН В АДМІНІСТРАЦІЇ КРАЮ.

ЛОНДОН, 6. мая. — До Лондону починають зїзджатися індійські потентати, щоби забрати голос щодо тих адміністративних реформ, які хоче там перевести англійський уряд. Бояться, щоб ті реформи не були надто демократичні.

ЕМІР ПРИГЛЯДАЄТЬСЯ КІНСЬКИМ ПЕРЕГОНАМ.

БОЛЬШЕВИКИ ЗАБАВЛЯЮТЬ ЕМІРА ЯК МОЖУТЬ.

МОСКВА, 6. мая. — 20.000 людей ждало біля перегонового місця на афганістанського монарха і витало його радісно, коли він приїхав, щоб приглянутися перегонам. Один з бігів, званий „Нагорода Афганістану", на який була поставлена нагорода 1000 рублів, виграв кінь, званий Бонапарте. Московська преса, згадуючи про ту побіду додає, що це був геніяльний Наполеон Бонапарте, що зрозумів вже давно положення Афганістану і знав, що з того краю можна добре шахувати Англію.

НОБІЛЄ ДОЇХАВ ДО ШПІЦБЕРҐЕН.

КОПЕНГАҐА, 6. мая. — Ґенерал Нобіле прилетів на своїм аероплані до Кінгс Бей, та мусів держати себе в воздусі через кілька годин, бо дули такі сильні вітри, що годі було злетіти на землю.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХАЙЖЕ ЗНАЮТЬ, ЩО СТВОРИЛИ

Відома це справа, що Польща завдячує своє відродження, в кромі того ще й загарбання так великих непольських територій, рівнож і виразній чи тихій згоді Злучених Держав Америки. Президент Вилсон був так дуже під впливом польського музики Падеревського, що навіть той професор історії забув за історію, географію і політичні та економічні відносини в Европі, а діяв під впливом музики, а не наукових, історичних чи політичних арґументів, коли давав згоду на імперіялістичну Польщу.

А тепер приходиться Злученим Державам покутувати ону політику. Терплять отже через Польщу не тільки поневолені нею непольські народи, але терпить і сама Америка, а особливо її міжнародній престіж.

Бо ото вже від довгого часу читаємо ледви чи не кождої днини цілі колюмни про акцію департаменту стейту в справі поставлення війни поза законом. Секретар стейту Келлоґ розписує на всі сторони світа ріжні ноти, пропонуючи державам заключити з Злученими Державами договір в справі поставлення війни поза законом. Хиба кождому впаде в вічи, що це за диво, щоби така гуманна пропозиція, що походить від найбільш могучої держави світа, знаходила так мало зрозуміння. Бо чому саме крутять нею на всі боки, хоч вона в своїм заложенню така ясна і проста, коли хоче виеліменувати війну як непожаданий спосіб полагоди міжнародніх конфліктів. І чому саме Франція робить тій пропозиції найбільші перешкоди, коли в самій Франції бере верх миролюбна політика французького міністра закордонних справ Бріяна, коли сама Франція добре забезпечена проти війни і коли вона на ділі такої війни не хоче.

Загадку ту розвязує париський кореспондент ліберального органу „Ди Манчестер Ґардіян Віклі", що виходить в Лондоні. Він виразно підносить, що пропозиція секретаря стейту Келлоґа розбивається не через Францію, а через її союзницю — Польщу. Франція не може згодитися без застереження на проголошення війни поза законом, бо вона звязана військовим договором з імперіялістичною Польщею, яка кождої хвилі може попасти в війну, бо має в своїм державнім організмі половину чужинецького, незадоволеного з неї населення.

І от тепер переконується американський уряд на власній шкірі, яким лихом являється Польща, якою то великою перешкодою є вона в затвердженню світового мира. Бо велика американська ідея поставлення війни поза законом ломиться тепер саме через створену Францією і Америкою дитину — Польщу.

ПІДНЕСІТЬ ПРАПОР ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

(З приводу розкладу в українській політичній еміграції в Европі).

У звязку з останньою визвольною боротьбою українського народу опинилася поза межами України численна військова еміграція. Як звичайно, військова еміграція не втручалася в політичну акцію політичної еміграції за кордоном, поклавшись на „мудрість" своїх політичних провідників, що були частинно провідниками і в часи кривавої боротьби на рідній землі.

Вся та еміграція покидала рідну землю під ударами червоних та Поляків, а потім пішла на чужину з прапором Української Народньої Республики. Під тим прапором, на якому волею українського народу, та кровю його кращих синів начертано: Соборна і Суверенна Україна. Відходячи з рідних земель, політична еміграція прирікала, що вона цей прапор Української Народньої Республики збереже чистим, незаплямленим, як символ визвольної боротьби українського народу, як стяг, під яким мають обеднуватися всі чесні і щирі сини свого народу.

Але в масі політичної еміграції відходили з України ріжні елементи. Відходили дійсно ідейні, щирі патріоти, борці за визволення свого народу, відходили і слабодухи та шкурники, ріжні демагоги, політикани інтриганти. Відходили люди діла, що знають вагу, змисл та значіння практичної роботи, відходили також ріжні балакуни, ті, що добре навіть не притерли своїх студентських штанців. Виходили взагалі люди, що були до революції „без определенных занятій", а яких хвилі революції викотили на провід української визвольної боротьби. Одні з тих, що були на чолі проводу політичного й ідейно з самопосвятою боролися за державно-національні ідеали, були весь час скромними, щирими робітниками, а другі лише прагнули до почестей, до слави, до наживи. Одні готові були й умірали за ідеї свого народу, за принціпи свої, а другим було увесь час все одно, яким ідеям не служити, аби бути на верху, аби мати почесть і поживу, а про принціпи нічого й казати. Вони їх в угоду своєму честолюбству, в угоду свойому матеріялізмови, завжди міняли при кождій ситуації.

Звичайно, та ріжнородність української політичної еміграції не могла сприяти тому, щоби вона утворила єдиний державно-національний фронт. Помимо всіх численних старань до цього не прийшло раніше, не прийде воно і в майбутньому.

Частина еміграції, побачивши, що під прапором УНР. їй не знайти задоволення своїх власних бажань та бачучи, що немає сили той прапор вирвати з рук тих, які його несуть, виступила проти тої частини еміграції. Боролася вона не лише з тими людьми, що тримаються біля того прапору, але й з самим прапором, на якому написано: Самостійна Соборна Українська Народня Республика. Згодом вони пішли й проти самого гасла, що начертано на цьому прапорі та замінили його на федерацію з Росією (група Скоропадського та Шаповала). Одні декларують „Союз на народів Сходу Европи", себто федерацію з демократичною Росією, а другі з монархістичною Росією. Як одні так і другі, зрадивши прапор, на якому український нарід начертав своєю кровю свої ідеали суверенної держави, вони цілком льогічно відчули, що стратили базу й ґрунт серед свого рідного народу, а тому, щоби виплисти знова на керуючі верхи його, шукають зовнішньої сили, на якуб могли спертися. Тому дійшли до федерації, а коли треба буде, то покотяться до куценької автономії.

Слідуюча, найчисленнійша ґрупа, що по формі залишилася під прапором УНР., ніби то продовжує традицію боротьби в імя тих ідеалів, які написані на цьому прапорі. Між тим по суті вона вже давно відійшла від тих заповідей, які український нарід в тяжкій, кривавій боротьбі, кровю найкращих своїх синів на ньому начертав. Та політична еміграція зріклася соборности України.

Поки ще був живим її вожд С. Петлюра, то він сам добре оцінював і знав увесь трагізм еміграції, і свій власний. Він оцінював зречення соборности українських земель на користь Польщі тверезо, як страшний крок, як крок, ізза якого він сам мусів випити найгіршу чашу народньої ненависти. Усвідомлюючи собі це, він все таки пішов на страшний крок тимчасового зречення соборности України, що він робив, як йому здавалося, в інтересах української державности. Хоч такий його крок був помилковий, страшний, але зтиснутий обставинами, він можливо іншого не міг знайти. Він робив одначе лише з чистих своїх національних почувань, а не ізза особистих міркувань.

В тій страшній ситуації, в руках брутального ворога українського народу, С. Петлюра всеж таки всіма силами намагався зберігти свою національну та особисту гідність. Але нещастя хотіло, щоби він впав від руки скритовбийника, можливо в ті часи, коли шукав виходу, щоби вибратися з цяких лап Поляків „західників".

Після смерти С. Петлюри, під прапором УНР. почали купчитися все дрібніші амбітники, авантурники, нероби, поволі затінюючи тих, що були в часі Петлюри в центрі УНР. та працювали ізза ідеї. На сцену вилізли з темних нор Миколи Ковалевські, Романи Смаль-Стоцькі та инші, що за пару соток польських злотих пішли на службу Поляків. Одні для організації „виборів" на Волинщині, а другі для організації „українських університетів" і т. д.

До прапору УНР. потягнулися люде, для яких жадна ідея, жаден патріотизм, чи принціповість значіння не має. Все у них покривається власною амбіцією, бажанням легко, хоч може й не смачно, прожити. Тому вони, прикриваючись прапором УНР., стали до диспозиції на службу польського розвідчого відділу ґенерального штабу, а також на службу політичного департаменту міністерства справ заграничних. Утративши всякий ґрунт серед своїх народних мас та знехтувавши кривавий заповіт українського народу „Соборна Державність", сперлися вони на чужу й ворожу Україні силу — на Поляків та пішли до них у найми, щоби в той спосіб удержатися при ролі „провідників" українського народа.

І от тепер бачимо, що прапор боротьби українського народу за **Суверенну Соборну Українську Народню Республику** залишився в руках, що недостойні його тримати; в руках тих, що служать Полякам не за страх і не за совість, а за гроші.

А цей прапор є боевим символом українського народу за його визволення, до створення своєї власної держави. На той прапор присягав український нарід, в першу чергу всі ті, що погибли в активній боротьбі, або конають на чужині інвалідами, чи по наймах та заводах в боротьбі о „хліб насущний". Вони отже або чесно полягли лицарями, або по геройськи з самопосвятою зносять злидні на далекій чужині, щоби лише дотримати своє слово, щоби не порушити своєї присяги. І коли б знову вони зачули звук сурми, що покликаб їх до бою, вони, виснажені, поранені й покалічені, не завагуються, щоби кинути на вівтар нової визвольної боротьби рештки свого лицарського многострадального життя.

В кождій боевій частині (а українська політична та військова еміграція повинна бути такою частиною) доручається переховувати боевий прапор, на який складають свою присягу борці, найхоробрійшим та найчеснійшим лицарям.

Не те тепер сталося з прапором УНР. Він опинився в руках, що не гідні навіть прикоснутися до нього. Над гаслами, що на ньому написані кровю українського народу, твориться страшний глум, ними торгується, щоби лише дістати пару мізерних злотих від ворога України. Втоптано боевий прапор українського народу в страшне багно польської інтриги, польської контр-розвідки.

Та вже нарешті час, щоби українська політична еміграція, що залишилася чесною й далі служить вірно тим ідеалам, що начертані на прапорі визвольної боротьби українського народу, взялася за працю, щоби знову обмити з бруду наш святий стяг, та піднести його гордо, як гасло дальшої боротьби, вирвавши його з рук недостойних наемників. Боевий прапор мусить бути в руках чесних лицарів.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 10. мая, в год. 8-мій вечером в гали Товариській. Обовязком є кождого члена прибути на сі збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Павло Ладовський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 146, подає до відома, що збори відбудуться дня 13. мая, в годині 12-тій точно. Просимо всіх членів прибути на збори і привести своїх знакомих, котрі ще не є членами, та вписати їх в члени У. Н. Союза. Також повідомляється членів і всіх Українців, що на Вест Сайд відбудеться віче в справі портесту проти польського засуду нащих братів у Східній Галичині. тож просимо всіх стати як один в обороні наших братів, котрі борються за нас всіх. — П. Андрушків, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Уряд Бр. св. О. Николая, від. 183, повідомляє всіх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 13. мая, точно в год. 2-ій пополудні, в галі церковній. На сей мітінґ мають явитися всі члени, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член і котрий не вирівнае своєї вкладки, буде суспендований. З причини зміни дня минувшого мітінґу всі справи з минувшого мітінґу будуть полагоджені на сім мітінґу. — Й. Демкович, предс.; Н. Подлецький, кас.; П. Бабяк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що слідуючий мітінґ відбудеться в неділю, 13. мая, точно в годині 3-ій попол., під ч. 620 Morton Ave. Проситься всіх членів прийти на мітінґ і вирівнати свої залеглости. З довжними членами поступиться після статута. — М. Іщук, предс.; П. Закорченний, кас.; О. Коваль, секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 13. мая зараз по Сл. Божій. Проситься усіх членів явитися на сей мітінґ, бо будуть дуже важні справи до полагодження, а притім і нарада в справі пікніку, котрий наше товариство уряджує на народну ціль. — Йосиф Урбан, предс.; Михаїл Пик, секр.; Панько Турчин, кас.

ГУДСОН, Н. Й., Бр. св. Йосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 13. мая, зараз по Сл. Божій, в гали парафіяльній. Проситься усіх членів і членкиць прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся на мітінґу чен заплатить кари найменше 1 дол., а урядник 2 дол. — Семко Сута, предс.; Іван Юськів, кас.; Павло Маряк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 13. мая, в год. 2-ій попол. Проситься всіх довгуючих членів вирівнати свої вкладки, особливо панів бизнесменів повідомеялмо, що за кождого доляра довгу будемо колектувати 5%. Є дуже важні і пекучі справи, котрі мусимо сего місяця полагодити. Важною є справа галі, яку ми винаняли на день 29. квітня, а нічого в той день не устроювали; цікаво буде членам знати чому і через що. Тому просимо всіх членів на збори. — Теодор Малик, предс.; Антін Гарасим, кас.; Н. Ю. Сеник, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що мітінґ відбудеться в суботу, 12. мая, в 7-ій год. вечер, в гали церковній на Герид ул. Проситься всіх членів прийти на мітінґ і заплатити свої залеглости. Будемо принимати нових членів до Союза без вступного. — В. Моссора, предс.; Н. Моссора, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що збори вдібудуться в суботу, дня 12. мая, в годині 7.30 вечером, в гали парохіяльній, 47 Hope Ave., Пасайк. Збори відбудуться о день скорше з причини, що в неділю, 13. мая відбудеться протестаційне віче в Пасейку і околици. Тому проситься членів прибути на збори в суботу вечером, а на віче в неділю, 13. мая, в 2-ій годині пополудни до салі Русскої Народної Організації, 159 Четверта ул. в Пасейку. — М. А. Пипюк, предс.; Гриськів, секр. фін.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє всіх членів, що звичайний мітін. відбудеться дня 13. мая, в годині 3.30 пополудни. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є важні спарви до полагодження. Також взиваеться тих членів, котрі не заплатили своїх вкладок за перейшлі місяці, щоби вирівняли свої залеглости, бо як ні, то будуть суспендовані. Не явившийся член на сей мітінґ буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. — [illegible]

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(102)

„Той, хто стежить за політичним життям Росії з початку революції, той добре зрозуміє, чому нашій революції увесь час загрожувала небезпека.

„Мені досить ясно, чому ті місця нашої великої держави, котрі дуже прислухалися до Петрограду, завше ставали на невенний шлях і наслідком своєї праці мали одну дезорґанізацію...

„Всі добре зрозуміли, що на Петроград нічого покладати надії, що з Петрограду тхне, як із смердячого багна. Вони бачили, що коли Петроград сам собі не дасть поради, то як же він може бути прикладом для инших? Вони не забули, що в такий тяжкий для Росії час потрібна надзвичайна любов до свого рідного краю (України), великий патріотизм"... („Укр. Голос", орґан XII армії).

Почали надходити все більше й більше з армій фронту та далекого запілля постанови більше рішучі, більше ясні й недвозначні, як до тепер. Типовою для них буде слідуюча постанова надзвичайного зїзду Українців XII армії 8—9 серпня:

„Вислухавши доклад делеґатів до Укр. Ц. Р. про сучасне політичне становище України й вищих її інституцій та відношення тимчасового уряду до українського військового руху, надзвичайний зїзд заявляє:

„а) З початку революції і до цього часу українське громадянство силкувалось іти до волі, рівенства й братерства в згоді з братнім російським народом та тимчасовим урядом, але й досі не бачило щирого до нас відношення, а навпаки: що дали нам лівою рукою, те одібрали правою.

„б) У звязку з подіями на фронті та в тилу, вища військова влада ввела смертну кару й цим напамятала, що обовязок революційної армії — захищати революцію від ворогів зовнішніх і внутрішніх, але ми бачимо, як контр-революційні елементи за плечима виздоровлюючої армії роблять свою безчесну роботу, прикриваючись плащем соціялізму.

„в) Ці вороги трудящого люду своїми темними подіями довели революційну Росію до становища, з якого найпевнішими висновками будуть такі два: або німецьке хазяйнування, або царизм.

„г) Одступлення (в інструкції Генер. Секрет.) Тимчасового Уряду від декларації 3 липня до Українців свідчать, що від нього уже нічого чекати [illegible] мусить нас йти по шляху Фінляндії*), бо куцої автономії нам не треба.

„ґ) Коли тимчасовий уряд в найрішучий час пробує, чи не зречимося ми своїх домагань, то ми рішуче й отверто скажемо — „ні!" і не зречемося ні перед яким страханням, а всіма силами будемо стояти проти такої політики тимчасового уряду до українського народу, яку вживав і Микола II-ий з його метою „о единой неделимой Россіи".

„д) Приймаючи це все на увагу, зїзд закликає всіх Українців вести рішучу політику щодо здійснення найширшої національно-територіяльної автономії України, памятаючи великі слова I-го універсалу: „Од нині ми самі будемо творити своє життя".

„е) Понеже на Україні дуже розповсюднена література і аґітація кадетів**), що темну людність може повести до небажаного шляху, прохаемо Центр. Раду через аґітаційно-просвітню секцію військових депутатів розпочати як найширшу аґітацію національно-соціялістичну й тим самим захистити наш рух від впливу літератури кадетів.

„є) Підтримуючи Ц. Раду в досягненню всього, що ми прохаемо, ми всі або загинемо, або здобудемо Право і Волю України!

„А вас, брати Росіяне, ми ще раз закликаемо до порозуміння, до згоди.

„Про розстріл кірасирами Богдановців та притягнення до суду ген. Кондратовича та полковн. Капкана.

„1) В розстрілі кірасирами козаків полку імені Богдана Хмельницького надзвичайний зїзд бачить провокацію й зрадництво революції.

„Вимагаємо, щоб ці жандарми були негайно вислані поза межі України і понесли заслужену кару за своє злочинство.

„Нехай на нашій Ненці-Україні не знайдеться місця для зрадників революції.

„Досить уже нам піклування ріжних непрошених опікунів про порядки у нашім краю!

„Прокляття виновникам кривавого діла, а безталанним жертвам революції — Богданівцям вічна память!...

„Полкові ім. гетьмана Богдана Слава!

„2) З приводу притягнення до суду ґенерала Кондратовича та полк. Капкана ми, представники від 110,000 озброєного українського народу, заявляемо:

„а) якщо хоч один з наших громадських, або військових діячів буде безпідставно заарештований, чи усунений з посади, на якій він працює на користь України, або його існуванню загрожуватиме небезпека з боку урядовців і установ російських, то ми **озброєною рукою** будемо боронити їх від таких нападів.

„3) Ми вимагаемо: а) щоб замінили на Україні російські залоги українськими;

„б) замінити міліцію українською міліцією;

„в) усунути з посади командуючого Київською військовою округою полк. Оберучева;

„г) на всі посади призначати кандидатів, виставлених Центральною Радою".

Я тут привів одну з найпізніших резолюцій цього часу, яка є, так би мовити, підсумком тисяч тих резолюцій та постанов, що надходили до Ґенерального Комітету.

Ґенеральний Комітет, а з окрема я, як завідуючий мобілізацією українських сил, не міг у своїй праці іґнорувати цих голосів з місць. Тому чим далі, тим більше рішуче ми почали провадити свою працю, відповідно до інтересів українського народу, відсовуючи на другий плян інтереси цілої Росії.

Московські „власть імущі" чинники теж мобілізували сили й все більше ставало ясним, що ми йдемо до конфлікту з Петроградом і Ставкою. Конфлікт цей неминуче прийшов би, якби не виступ Корнілова, що розбив єдиний проти-український фронт.

* * *

Підготовляючись до рішучої атаки проти українського національного руху, Тимчасовий уряд видав 2. серпня 1917 р. специяльний закон, по якому тяжко мусіли каратися всі ті, що загрожують „єдінству Россіи". Спираючись на цей закон, петроградський уряд одного часу поставив питання про арешт Українського Військового Ґенерального Комітету й лише знаючи величезний моральний авторітет його серед 4½ міліонів українського вояцтва, яке могло [illegible] весь фронт від Чорного моря до Балтійського, він не став на цей шлях, що неминуче вів до катастрофи фронтів.

Замісць того Петроград рішив накласти „узду" на Ґенеральний Комітет та на Центральну Раду своєю „Інструкцією".

Тому, що московська цивільна й військова влада рахувала Ґенеральний Комітет неправною організацією й числилася з ним лише по стільки, по скільки до того змушувала її реальна сила зорганізованого українського воякства та жива підтримка, ми вимагали закону, розпорядження, або наказу для леґалізації нашого комітету.

Отже, побоявшись арештувати Комітет і щоби звязати йому руки до діяльности, та поставити його в необхідність порушити певний закон, чи угоду, що далоб виправдування майбутніх репресій проти членів Комітету, управитель Військовим Міністерством Б. Савінков затіяв таку гру.

Комітет домагався розпублікування в законному порядкові „для сведенія і руководства", кому се належатиме, статуту його, затвердженого другим Всеукр. Військ. Зїздом. Для можливих редакційних поправок і неістотних погоджень з міністерством в цьому статутові, при кабінеті Військового Міністра був член Комітету М. Полоз. Замісць затвердження статута Б. Савінков прислав до Київа таку телеґраму:

(Далі буде).

*) Тоді вже Фінляндія відсепарувалася від Росії. — В. К.

**) Конституційно-демократичної [illegible]

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КНИЖКА ДЛЯ ТИХ, КОТРИМ ДОВОДИТЬСЯ ВИСТУПАТИ З ПРОМОВАМИ.

Недавно вийшла з друку дуже цікава книжка: **„Вступні слова і принагідні мови світського змісту"**. Уложив і виголосив о. М. Кінаш. Елізабет, Н. Дж., 1928. Видав сю книжку сам автор, а випечатала друкарня „Свободи" в Джерзи Сити, Н. Дж.

На 110 сторінках великої вісімки поміщено ось-такий матеріял: Передне слово (Автор); Практичні вказівки для бесідників; Як уложити реферат або відчит; Слово при отворенню читальні в Дідилові, пов. Камінка Стр., в р. 1898; Слово при посвяченню сокільського прапора в Купчу дня 28 травня 1911; Вступне слово на вічу в Етельберті, Манітоба, Канада, 1913 року; Вступне слово на вічу в Valley River, Канада, в р. 1913; Кінцеве слово на концерті в память 100-літних уродин Т. Шевченка у Форт Віліям, Канада, 31. мая 1914; Вступне слово на Шевченковім концерті Тов. Просвіта з Вест Форт Віліям, Канада, 14. червня 1914 р.; Вступне слово на концерті в Филаделфії, на дохід военних вдів і сиріт, 29. грудня 1914 р.; Вступне слово на концерті у Филаделфії в році 1914; Вступне слово на концерті в честь Т. Шевченка, 8. червня 1918 р. в Филаделфії; Вступне слово на масовім маніфестаційнім вічу в справі протесту проти наїзду Поляків на Галичину і Москалів на Закордонну Україну, в Филаделфії, 1. грудня 1918 року; Заголошенне поминальниці за погибших героїх у боротьбі з Поляками; Вступне слово на протестаційнім вічу в Филаделфії, 15. червня 1919 р.; Привитанне Митрополита А. Шептицького у Филаделфії в р. 1921; Вступне слово на демонстраційнім вічу в Филаделфії, дня 21. мая 1922 р.; Промова на народнім вічу в Филаделфії, 30 вересня 1922, в справі „негайної помочи" для Східної Галичини; Привитання делеґатів на конґресі у Филаделфії, 26. жовтня 1922; Вступне слово при отворенню „Народного Дому" в Филаделфії, 3. грудня 1922; Промова до громадян на „спільнім свяченім" в Українській Галі в Филаделфії; Слово на литовськім вічу в Филаделфії, в році 1924; Вступне слово на концерті в честь січових делеґатів у Филаделфії, 30. мая 1924; Вступне слово на Шевченківськім концерті в Филаделфії, 21. марта 1925; Слово на святі Першого Листопада в Елізабет, Н. Дж., 1925 року; Вступне слово на Шевченківськім концерті в Елізабет, Н. Дж., 21 мая 1927; Слово з нагоди посвячення американського прапора, 4. липня 1927, в Елізабет, Н. Дж.; Слово на вічу в Елізабет, Н. Дж., 16 жовтня 1927, в справі допомоги потерпівшим від повени; Вступне слово на обході в честь Маркіяна Шашкевича, пробудителя Галицької України (1811—1843); Вступне слово на обході в честь Івана Франка; Зміст.

В тексті розміщені фотографії: Т. Шевченка, д-ра Евгена Петрушевича, митрополита А. Шептицького, Дмитра Вітовського, Юліяна Романчука, Маркіяна Шашкевича й Івана Франка.

В уступі п. н. „Практичні вказівки для бесідників" читаємо при кінці такі слова: „Дуже часто лучається, що чоловік має досить загального знання, й читає богато, й добру вимову має, й не дурний, і міг би до річи говорити, та не має відваги виступити з мовою, бо нічого не читав ніде про бесідництво. Для таких власне людей я подаю отсі короткі вказівки. Може вони не одному придадуться, бо — як то кажуть — не святі горшки ліплять".

Ось і ціль, задля якої видана названа вгорі книжка.

Чим ся книжка цікава і яку вартість представляє вона для пересічного читача?

Цікаві в ній найперше всі ті поучення, які знаходимо в двох перших уступах: „Практичні вказівки для бесідників" і „Як уложити реферат або відчит?" Читаючи оба сі уступи, відразу бачиш, що се писала людина фахова та ще до того й з великою практикою. Обі сі прикмети доброго бесідника видно наглядно в усіх тих принагідних промовах, які зложилися на зміст сеї небувалої в нас книжки. Се не є „січка", яку ми густо-часто чуємо на прилюдних зборах з уст усяких доморослих „спікерів". Се промови глибоко обдумані, солідно вироблені і незвичайно переконуючі. Головна вартість — популярний стиль, який в о. Кінаша є спеціяльним даром Божим. Такі промови викликують безумовно задуманий автором настрій, трапляють до переконання слухачів та нікому й ніколи не знудяться. Крім тих прикмет — так би сказати — особистих, мають усі ті промови ще й вартість загальну — з огляду літературного й історичного. Під оглядом літературним вони визначаються прекрасною формою, добірною мовою і численними, дуже влучними цитатами з нашої друкованої й устної словесности. Історична цінність сих промов — се їх зміст, уміло з життя підхоплений і так ядерно й переконуючо сформований, що і найбільший „недовірок" не матиме змоги щонебудь заперечити чи ослабити.

Одним словом: „Вступні слова і принагідні мови" о. М. Кінаша я зачислив би сміло до перел в нашій літературі.

Чи нашому громадянству книжка о. Кінаша потрібна? Я кажу: так! Неодного з нас доля висуває на фронт і велить нам виголошувати ріжні бесіди до зібраної перед нами публики. Коли нам залежить справді на тім, щоб наша промова осягнула намірений успіх, то мусимо як слід до своєї мови приготовитись, а в такім випадку згадувана тут мною книжка стане нам у великій пригоді. Колиж ми з якихнебудь причин зрікаємося всякого народного представництва і поміж „ораторів" не пхаємося, то й так прочитанне книжки о. Кінаша нам принадобиться: в найгіршім разі будемо знати, як треба критикувати недоладну чи баламутну промову иншого бесідника.

Автор і видавець сеї книжки не числив певно на ніякі матеріяльні зиски (я їх йому не завидую!), тому видав її в невеличкій скількости примірників. Він не рахував і на зиски моральні, щоби вславити своє імя (о. Кінаш є дуже скромною людиною), а одначе ми повинні подякувати йому щиро за його такий прекрасний дар.

Я вірю, що знайдуться в нас люде, які дадуть належний „кредит" авторови обговорюваної мною книжки, а чи вона знайдеться в хаті кождого свідомого Українця — се вже не залежить ані від мене, ані від Шановного Автора.

Осип Стеткевич.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Українське життя й розвій Народного Дому.

За ініціятивою громадки свідомих місцевих Українців поставлено тут Український Народний Дім. Довго треба було працювати, заким діла довершено. Треба було богато заходів, поки вдалося побороти загальну знеохоту та зневіру. На сю нашу зневіру поклалися навіть ті, від котрих ми ждали, що перші станут у ряді борців за народну домівку, а колишній парох то навіть отверто говорив людям, що Народний Дім стане тоді, як йому на долоні волося виросте.

Волося на долоні йому не виросло, але Народний Дім таки виріс і нині він гарно розвивається. Коло нього згуртувалося сейчас народне життя. Сейчас зачала коло нього гуртуватися місцева молодіж, яка до сього часу пропадала в чужих домах і товариствах. При Народнім Домі зорґанізовано вже цілий ряд нових товариств. Утворено тут аматорський кружок, співацький, далі отворено школу, зорґанізовано мандолінову орхестру для дітий, науку танців. Пішло життя скорим ходом уперед.

Народний Дім має довіре не лишень серед Українців, але й серед чужих. Наймають його галю на концерти, обходи, борбницькі змагання Чехи, Литвини, Шведи, Німці. Усі з них вдоволені, тільки місцевий парох невдоволений. Проти Народного Дому навертається вічну аґітацію. Ріжні люди покликуються на пароха, що Народний Дім не ведеться як слід. Нарід дуже дивується, що чужі мають до Народного Дому довіря, а свої не хочуть памагати. Другі знова покликалися на пароха, що нібито Народний Дім є в руках большевиків, хоча самий парох виступає на вічу з большевицьким аґітатором Князевичом. Коли Народний Дім завів у себе танці, то тоді заведено танці й у церковній ґалі під церквою, так що нині ціла громада питається: „Що се за часи настали, що вже й святі будуть танцювати?" Ще гірше виступає парох проти Народного Дому або якого товариства, як воно захоче післати гроші на старокраєві цілі через Обєднанне, проти котрого так виступає епископ Богачевський.

Громадянин.

ЗЕЛЕНА БАРВА НАЙЗДОРОВША.

Як найбільше зеленої барви — це, кажуть лікарі, найліпша рада проти нервовости. Коли вже людина й так нервова і дразнить її найменша дрібниця, то хай не каже малювати кімнатних стін ярко червоними або синіми красками. Коли ще в додатку нервовий чоловік сидить довго у кімнаті, то може бути певен, що за короткий час ще більше буде нервовий.

Переконається про це після кількох тижнів. Червоні стіни, червоні шибы і часте пересиджування в такій кімнаті — це вже може спричинити тяжкі занедужання. [illegible] хорий [illegible] ре зелену барву, то нерви успокоюються з дня на день усе більше. Людина веселішає, глядить у будуччину зовсім інакшими очима, ніж досі.

Якаж цьому причина? Зелені филі світла, це **енергія** у як найбільше сконцентрованій формі. Ці филі найвідповідніші для сили нервів і мозку. Тому людина повинна старатися, щоиб в її окруженні було якнайбільше зелені.

Тапети повинні бути зелені, килими також зелені, занавіси, електричні жарівки.

Тому то умучені очи людини так тужать за зеленю: за зеленими лісами, левадами, полями. Тому то міські люде інстиктовно відчувають потребу виїхати для відпочинку у сільську зелень.

Новітня терапія барв (себто лічення барвами) вживає самособою ріжних барв. Є випадки, що орґанізм треба подразнити. Тоді треба ужити барви: жовтої, помаранчевої а навіть червоної. Завдяки такому лїченню кров кружляє живіше, матерія краще переміняється. Синя і фіолетна барви злагіднюють біль, ділають успокоюючо. Такий сам вплив мають ультрафіолетні і сині проміні лямпи із живим сріблом, кварцевої лямпи і штучного гірського сонця. Вони знаменито впливають на весь орґанізм.

Світло це форма енерґії, а людський орґанізм має цю прикмету, що нагромаджує в собі ріжні форми енерґії і їх перетворює. Світло для здоровля і росту людини зовсім так само потрібне, як для ростин. Не світляне тепло, а світляні проміні так добродійно впливають на людський орґанізм. Уже старинні Греки і Римляни розуміли дуже добре значіння сонішнього світла, як джерела здоровля.

Тому як найбільше зелені!

Маляр Тома Кріґ їхав раз у переповненому ваґоні підземної залізниці. На пристанкові всіла ще якась молода пані та надармо шукає місця, де могла би сісти. Тома Кріґ встає ввічливо і просить свого сусіда.

— Будь ласка, перепустіть мене, щоби я міг відступити моє місце цій **гарній** молодій пані!

Тамта пані відважно сіла на вільному місці й каже злобно:

— Дуже дякую вам за місце, але прикро мені, що не можу відповісти вам **таким самим** комплїментом.

— Алеж ласкава пані, — відповів Кріґ — це доказує лише, що ви **правдомовніші** ніж я!

Михайло Зощенко.

ТЕЛЄФОН.

Треба сказати, горожане, що я недавно справив собі телєфон. Бо то в нинішній добі поспіху людина без телефону наче без рук.

Принайменше можна собі поговорити телефонічно, або, приміром, кудись закликати.

Що правда, кликати нема куди — то таки, признаюся, правда. Але, з другого боку, коли глядіти на справу з точки народнього господарства, то тепер не є девятнацятий рік. То треба розуміти. В девятнацятому році не лише що обійшлися ми без телефону — але сиділи й без їди, а що було діяти?

А тепер, скажімо — за пять карбованців апарат тобі завішують. Господи, хай буде воля Твоя!

Хочеш — говори собі ним, не хочеш — як собі схочеш. Ніхто на тебе за те не образиться. Лише плати гроші.

Лише, овшім, сусіди з непризвичаєння вразилися.

— То певно — кажуть — дзвонитиме і в ночі, так це радше, просимо вас, занехайте.

Але воно не дзвонить не лише в ночі, але знаєте, навіть за дня. Тож я дав, бачите, всім сусідам числа з проханням, щоби мене закликали. Та, між іншим, показалося, що всі товариші безпартійні та що до телефонування мало надаються.

Алеж бо ні, таки за апарат не викинено грошенят на дурно. [illegible] но ми таки телефонували у важній і доволі поважній справі.

Було то в неділю.

Сиджу, бачите, під стіною. Гляджу, як воно оригінально висить. А нараз воно задзвонило. Не дзвонило воно, не дзвонило, а нараз розщедрилося. Я аж злякався.

— Господи Боже, — думаю собі — то дзвонення за ті гроші!

Знімаю обережно слухавку за свої грошенята.

— Ґалов, — кажу — відкіля то мене кличуть?

— То — відповідає хтось — вас кличуть по телефону.

— А що — кажу — сталося, а хто, будь ласка, при апараті?

При апараті — була відповідь — є один ваш знакомий. Зайдіть у важній справі — каже — до пиварні на розі Посадської.

— Чи бачили ви, — думаю собі — таку вигоду? Колиб не було апарату — що тамта людина робила би? Мусіла би товктися трамваєм.

— Галов, — кажу — а що то за знакомий та й що то за важна справа?

Але — в апараті тихо та й ніхто не відповідає.

— В пиварні — думаю собі — воно, самособою, виясниться.

І зараз зодягаюся, як можу найскорше. Біжу на діл.

Прибігаю до пиварні. Людей там, як за дня, богато. А всі незнакомі.

— Горожане, — кажу — хто мене щойно кликав і в якій справі, будь ласка?

А гості мовчать і на відпо-[illegible]

— Ах, яке то, — думаю собі — погане. То дзвонили, дзвонили, а тепер тут нікого нема.

Сідаю собі при столику. Прошу, аби мені дали склянку.

— Посиджу, гадаю, а певно хтось прийде. То, думаю собі, дивні жарти.

Допиваю склянку, закушую, йду до дому.

Приходжу до дому.

А в дома пива наварили. Обікрали мене. Нема ґранатового одягу та й двох простирал.

Іду до апарату. Мерщій дзвоню.

— Галов, — кажу — пані, дайте мені чимскорше поліційний участок. Мене дочиста обкрадено.

Панночка каже:

— Даруйте, — але занято.

Дзвоню пізніше. Панночка каже:

— Лінія не функціонує, даруйте.

Зодягаюся. Біжу, самособою, на діл. І на трамвай і до поліційного участку.

Кажу в чому річ.

Там мені кажуть:

— Вислідимо це.

Кажу:

— Вислідіть, а задзвоніть мені.

Вони кажуть:

— Ми, кажуть, дзвонити не маємо часу. Ми, кажуть, вислідимо це і без дзвонення, поважаний товаришу.

Як усе це скінчиться, не знаю. Вже мене не кликав ніхто. Але апарат висить.

Переклав М. Недільський.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ [illegible]

ПРОТОКОЛ

РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА,

яке відбулося на днях від 15-го до 18-го лютого 1928 р. в домі У. Н. Союза, 83 Гренд ул., Джерзи Сити, Н. Дж.

(9)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА.

З тої причини, що подрібний виказ маєтку організації передав вже Гол. фінансовий секретар, а пізнійше повторить його частинно головна контрольна комісія, я, як касієр, ограничуся поданням річного замкнення за рік 1927, як слідує:

Готівка з кінцем грудня 1926 р. остала	$ 391,822.47
Загальний прихід за рік 1927 був на суму	655,729.42
Разом прихід за рік 1927	$1,047,551.89
Розхід за рік 1927 був на суму	675,898.92
Готівка з кінцем грудня 1927 остає	$371,652.97

Молодечий Департамент.

Готівка з кінцем грудня 1926 остала	$44,064.34
Прихід за рік 1927	39,262.53
Разом прихід за рік 1927	$83,326.87
Розхід за рік 1927	28,303.64
Готівка з кінцем грудня 1927 остає	$55,023.23

Сиротинець-Захист.

За рік 1927 зібрано від членів і не членів та підприємств	$23,452.86
Розхід за конечні праці	864.04
Готівка за рік 1927 остає	$22,588.82
З року 1926 перенесено	11,254.85
Готівка з кінцем грудня 1927 остає	$33,843.67

ЗВІТ МЕНАДЖЕРА „СВОБОДИ" ЗА РІК 1927.

ПРИХОДИ:		РОЗХОДИ:	
Січень	$6,404.96	Січень	$4,547.31
Лютий	5,545.60	Лютий	6,231.61
Март	6,162.78	Март	4,670.68
Квітень	5,546.00	Квітень	8,593.73
Май	7,103.85	Май	6,147.51
Червень	6,013.51	Червень	4,273.67
Липень	5,610.41	Липень	6,456.96
Серпень	5,496.52	Серпень	7,659.49
Вересень	7,349.54	Вересень	5,254.01
Жовтень	6,167.16	Жовтень	5,588.88
Листопад	5,962.70	Листопад	7,648.61
Грудень	12,386.29	Грудень	13,803.06
Разом	$79,749.32	Разом	$80,875.52
Готівка з 31. грудня 1926 року	9,718.28	Готівка з 31. грудня 1927 року	8,592.08
Разом	$89,467.60	Разом	$89,467.60

Пояснення приходів і розходів.

На приходи зложилися слідуючі позиції.

Пренумерата від членів У. Н. Союза	$47,095.20
Пренумерата приватна	5,376.93
Оголошення	9,726.23
Роботи У. Н. Союза	5,558.68
Роботи приватні	3,592.44
Продаж календаря	4,756.95
Проценти з банку	212.34
Прихід з книгарні	3,130.55
Прихід ріжні	300.00
Разом	$79,749.32

На розходи зложилися слідуючі позиції.

Платні редакторів і заїдателя	$12,575.00
Платні робітників	22,510.64
Платні кореспондентів	993.00
Папір і другі потр. матеріяли в друкарні	15,331.28
Почта за часопись	6,305.49
Опал, світло, електрика	1,694.78
Видатки адміністрації	2,266.63
Асекурація	835.82
Текси	715.00
На сплату довгів	7,000.00
Нова преса, і др.	4,637.88
Реперація машин	373.98
Купно шкільних книжок	2,388.18
Наклад календара	3,247.84
Разом	$80,875.52

Маєтковий стан друкарні „Свободи".

Актива.		Пасива.	
Готівка	$ 8,592.08	Довг до У. Н. Союза	$ 3,000.00
Вартість книгарні	18,809.55	Вартість	40,195.95
Вартість машин і т. п.	15,694.32		
Депозит	100.00		
Разом	$43,195.95	Разом	$43,195.95

ЗВІТ ПРЕДСІДАТЕЛЯ КОМІТЕТУ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ УКР. НАР. СОЮЗА, НА РІЧНІМ ЗАСІДАННЮ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА В МІСЯЦЮ ЛЮТІМ 1928 РОКУ, В ДОМІ ОРГАНІЗАЦІЇ В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Високодоважаний Пане Предсідатель і Ви, Шановні Головні Урядники Українського Народного Союза.

На мене, як предсідателя Комітету Сиротинця-Захисту Українського Народного Союза, припав обовязок здати другий з ряду звіт з діяльности згаданого Комітету, який зістав покликаний до праці в лютім 1926 року.

З огляду на це, що справа будови й удержання Сиротинця-Захисту У. Н. Союза не є ще вирішена, ізза недостачі потрібних фондів, і що вирішенне цеї справи залежить від членів і урядників У. Н. Союза в Америці, і з огляду на це, що кампанія збирання жертв мусить продовжатися дальше, уважаю за відповідне й конечне зазначити у своїм звіті працю Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза від часу його основання, то є за роки 1926 і 1927.

В лютім 1926 року на річнім засіданню Головного Уряду У. Н. Союза, яке відбулося в домі У. Н. Союза в Джерзи Ситі, Н. Дж., вибрано Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза з пятьох осіб. До того Комітету ввійшли: Михайло Угорчак, предсідатель; Марія Ольшаницька, заст.-предс.; Омелян Ревюк, секретар; Григорій Пипюк і Степан Матчак, члени. По покінченню нарад річного засідання покликаний Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза відбув своє формальне засідання, на якім порішено вступний плян праці Комітету. По довших нарадах і дискусіях рішено насамперед видати від Головного Уряду і Комітету Сиротинця У. Н. Союза до всіх урядників і членів У. Н. Союза в Америці, через часопись „Свободу", офіціяльний орган цеї організації, а також вислати до кождого відділу У. Н. Союза в Америці, відозву і проче.

У згаданих відозвах мав бути представлений точний плян Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза, який урядує з рамени і припоручення Головного Уряду Українського Народного Союза.

Комітет прийшов до заключення, що, хотячи приступити до повного пляну будови й удержання Сиротинця-Захисту, треба мати на початок що найменьше сто тисяч долярів в готівці. Коли цю суму члени і відділи зложать, тоді можна буде наступити дальше з пляном Сиротинця-Захисту, іменно: — вишукати відповідне місце під будову Захисту, уложити плян будови й удержання і т. и., предложити це все Головним Урядникам У. Н. Союза до одобрення і опісля переслати те до всіх відділів У. Н. Союза в Америці до вирішення голосованням на спосіб референдум. Більшість голосів має бути рішаючою вказівкою для Комітету до дальшої праці.

В марті і квітні 1926 року Комітет Сиротинця-Захисту оголосив відозви в „Свободі" і вислав до відділів У. Н. Союза цілий вступний плян праці: відозви, викази, списи членів і т. д. і від першої хвилі можна було зауважити заінтересованне членів і урядників У. Н. Союза справою Сиротинця-Захисту У. Н. Союза в Америці.

Вже в маю 1926 року прибула доволі гарна жертва на фонд будови. Опісля кождого місяця збирано по відділах У. Н. Союза в ріжних місцевостях жертви, які збирачі присилали до Головної Канцелярії У. Н. Союза на імя Комітету Сиротинця-Захисту, про що поміщувано в „Свободі" звіти кождого місяця аж до теперішнього часу.

На иншому місці цього звіту є виказано, як жертви присилано, скільки їх було кождого місяця, скільки разом, де і як ці жертви є ульоковані.

В цій частині звіту належить згадати, що Комітет вів свою працю щиро і вдоволяючо, чого доказом є вислови признання від многих відділових урядників та поодиноких членів У. Н. Союза, а також від одиниць українського громадянства в Америці.

Кілька відділів инших українських організацій, як: Укр. Робіт. Союз, Провидіння, Народна Поміч, Соединеніє Угро-Руських Братств, Січ, а й поодинокі парохії прислали свої жертви на наш Сиротинець-Захист.

Комітет мав кілька засідань підчас річного засідання Гол. Уряду У. Н. Союза в 1927 р. і підчас Головної Контролі У. Н. Союза. На згаданих засіданнях обговорювано дальші пляни збирання жертв і поручено предсідателеви Комітету ці пляни виконати.

В лютім 1927 року зайшла зміна в членах Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза. Члени Комітету є вибирані кождого року на річнім засіданню Головного Уряду У. Н. Союза. На 1927 рік зістали вибрані: Михайло Угорчак, предсідатель; Анна Стадник, заст. предс.; Омелян Ревюк, секретар; Семен Ядловський і Григорій Пипюк, члени.

До цеї пори головною працею Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза було: вести кампанію в призбиранню жертв на будову Сиротинця. В тій цили друковано і висилано до відділів ріжні відозви, поклики, листи, циркулярі, книжочки, пушки і т. п., а звіти з успіху праці і зібраних жертв проголошувано в „Свободі" для загального відома.

В дальшім тягу цього звіту шановні Головні Урядники У. Н. Союза будуть мати нагоду почути і переконатися про працю Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза і про успіх цеї праці.

В місци осідку Головної Канцелярії У. Н. Союза в Джерзи Ситі, Н. Дж., працює трох членів Комітету Сиротинця, двох при Свободі а оден в приватнім заняттю, а також двох Головних Секретарів. Часто приїзджає до Гол. Канцелярії Гол. Предс. гром. Теодор Грицей і член Гол. Контр. Комісії і Комітету Сиротинця гром. Григорій Пипюк. Це дало змогу Комітетови Сиротинця і Гол. Екзекутиві У. Н. Союза порозуміватися загально в справі ведення праці Комітету Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

ЗВІТ РЕКОРДОВИЙ КОМІТЕТУ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА

за час від лютого 1926 року до 31-го грудня 1927 року, предложений Головному Урядови Українського Народного Союза на річнім засіданню Українського Народного Союза в лютім 1928 року в Джерзи Ситі, Н. Дж.

В „Свободі" поміщено відозв, покликів і редакційних статей всіх разом	25
Поміщено в „Свободі" дописів у справі Сиротинця-Захисту	32
Протоколів Гол. Уряду, Екз. Комітету і Контр. в справі Сиротинця-Захисту	5
Окремих дописів „Як будуємо Сиротинець-Захист У. Н. Союза"	381
Поміщено загальних і поіменних звітів жертв на Сиротинець-Захист У. Н. Союза за двацять місяців в „Свободі"	20
Ріжних коротких пригадок друковано в „Свободі" на відміну	18
Комітет отримав всіх листів від урядників і членів У. Н. Союза, а також від одиниць українського громадянства	735
З них заховано в архіві Комітету оригінальних листів	610
З цих захованих листів приладжено меньші і більші статейки і поміщено в „Свободі" в рубриці „Як будуємо Сиротинець-Захист У. Н. Союза", про які згадано повисше	381
Полагоджено всі лисьма, надіслані до Комітету, а з відписаних листів заховано копії відписів	210
Місцеві секретарі відділів У. Н. Союза прислали до Комітету поіменні викази жертв членів і з кас відділів У. Н. Союза	1.135
Переписано і приладжено до друку в „Свободі" загального і поіменного виказу жертв, а по видрукованню заховано з них	998
Видруковано і вислано до відділів 9 листів по 400 штук	3.600
Видрукувано і вислано до відділів виказів жертв від членів	2.500
Виказів жертв від не-членів надруковано і вислано до відділів	3.000
Звітів жертв для місцевих секретарів видруковано і вислано	2.000
Надруковано і вислано до відділів повновластей для збирання жертв членами відділів У. Н. Союза	5,000
Видрукувано і вислано книжочку „Сироти" для ужитку відділів У. Н. Союза по ріжних місцевостях в Америці	2.000
Надруковано наліпок з написом і зладжено пушок на жертви	5.000
Видрукувано і вислано до відділів великі коверти для складання і переховування кореспонденції і друків Сиротинця-Захисту У. Н. Союза місцевими секретарями по відділах У. Н. Союза	450
Видрукувано листового паперу для Комітету два рази	1.000
Видрукувано коверт для висилки листів Комітету	2.500
Видрукувано і вислано до відділів коверт зворотних	5.000
Надруковано і висилається кождого місяца до відділів У. Н. Союза коротких пригадок про жертви по 2000 кождої	16.000
Куплено надрукованих карточок з шнурочками до ужиття місцевих комітетів підчас загальної збірки жертв („тег дей")	10.000
Куплено лент з написом Сиротинця-Захисту У. Н. Союза для місцевих комітетів, яких уживають в часі загальних збірок	100
Куплено і зладжено потрібні канцелярійні книжки Комітету	8
Для захованя листів, виказів і ріжних записок в справі Сиротинця-Захисту куплено відповідних скринок-файлів	6
На бажанне місцевого комітету в Пасейку, Н. Дж., зладжено в англійській мові листи-просьби о жертви від американських бізнесових інституцій, в часі загальної збірки („тег дей") в тій місцевости, уладженої відділами У. Н. Союза	100

По проголошенню відозв у „Свободі" в справі Сиротинця-Захисту У. Н. Союза Комітет отримав кілька пропозицій щодо землі під будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

Гром. Іван Гайгель пише, що недалеко Кінсбертон, Па., є на продаж готовий Сиротинець на 40 до 100 осіб з 125 акрами фарми. Крім цеї, є ще кілька сусідних фарм на продаж, разом 305 акрів.

Гром. Петро Левків пише, що недалеко Ред Бенк, Н. Дж., 43 милі від Ню Йорку, Н. Й., є на продаж дуже урожайна земля під будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза. Земля чорна й урожайна, першої кляси. Є її 800 акрів в кількох фармах, одна коло другої.

Гром. Фред Вер, Американець, пише, що при головній повітовій дорозі межи Бріджтон і Мілвіл, Н. Дж., є на продаж готова фарма з 1,518 і пів акрів землі. З того 653 акри садів і орної землі, а 818 і пів акрів пасовиска з лісом і 47 акрів доріг і забудовань на фармі. Недалеко цеї фарми є 25 миль ставу повітового з солодкою водою для купання, пливання човнами, ловлення риби і т. п. Ціна приступна і її можна купити від банків в Мілвіл і Бріджтон, Н. Дж., які мають цю фарму на продаж.

Гром. Ілія Сивенький пише, що в Монсей, Н. Й., є дуже добра фарма з забудованнями і в добрім та відповіднім положенню. Надається для Сиротинця, на літний готель або щось подібного. Є 150 акрів землі. Ціни не знає, однак як хто приїде від комітету Сиротинця, то довідається.

Гром. Михайло Туранський пише, що в Соґатіс, близько Ню Кінгстон, Н. Й., є фарма 85 акрів землі на продаж і надається під будову Сиротинця. З одної сторони земля припирає до головної повітової дороги, а з другої сторони тягнеться здовж ріки Гудсон. В межу є американський сиротинець. Ціна за землю з будинками і садом понад $20.000.

Член У. Н. Союза, який просив не подавати його імени до загального відома, пише, що в Рівергед, Л. Ай., Н. Й., є гарні і поплатні землі під будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза. Можна купити землі в ріжних місцях по приступних цінах. На Лонг Айленд є велика будучність в якійнебудь місцевости. Получення з Ню Йорком дуже вигідне і скоре. Земля надзвичайно урожайна. Добра земля під управу ярини і хову дробу.

Гром. Яків Волошанський пише, що недалеко від Ірі, Па., є добрі і відповідні фарми з будинками і садами на продаж по приступній ціні. Земля і воздух дуже добрі. Надаються під будову Сиротинця. В справі вишукання відповідної фарми він бажає Комітетови прислужитися.

Громадянин з Плейнфілд, Н. Дж., який просив не подавати його імени до публичного відома, доносить, що під будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза є корисні і гарні землі в околицях Плейнфілд, Н. Дж., недалеко від того місця, де наші Українці купують землі для себе під будову домів. Ціни на землі від екра є ріжні, залежно від землі й околиці.

Гром. Михайло Фук, секретар від. 276 У. Н. Союза, пише, що бурджес-посадник мста Амбрідж, Па., С. Ф. Стравб, подарує 5 акрів землі під будову Сиротинця, якщо У. Н. Союз побудує Сиротинець-Захист коло названої місцевости.

Гром. Олекс. Шандровський, член 55 відділу У. Н. Союза, пише, що в околицях межи Балтімор, Мд., а Вашингтон, Д. К., можна набути гарну землю під будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза. Є 1000 акрів доброї й урожайної землі. Ціна дуже низька. При фармах пливе солодка вода. Земля надається під управу ярини і хову дробу та инше.

Богато людей приходило до Головної Канцелярії У. Н. Союза і особисто згадували про ріжні місцевости, де після їх опінії булоби добре купити землю під будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза. Говорено про фарми з будинками і без будинків, а навіть про готові вже вибудовані доми Сиротинців, які збудували Американці чи хто инший. Говорено про місця під будову нашого Сиротинця з ріжних місцевостей і стейтів.

В справі купна землі, меньшої чи більшої фарми, Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза давав кождому однакову відповідь, що поки Комітет не збере потрібної суми, то є сто тисяч долярів, на започаткованне будови Сиротинця-Захисту У. Н. Союза після первісного пляну Комітету, так довго не можна думати про купно чи будову. Справу цю можуть вирішити урядники і члени У. Н. Союза, а не хто инший. Покищо треба збирати жертви на фонд будови. Комітет не уважає порадним тепер витрачувати час і фонд на поїздки за фармами.

ЗВІТ КАСОВИЙ КОМІТЕТУ СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ У. Н. СОЮЗА.

за час від 1-го мая 1926 року, до 31-го грудня 1927 року, предложений Головному Урядови Українського Народного Союза на річнім засіданню Укр. Нар. Союза в лютім 1928 року, в Джерзи Сиді, Н. Дж.

ПРИХОДИ:

Май 1926.		
Жертви від членів У. Н. Союза	$ 675.75	
Жертви з кас відділів У. Н. Союза	951.00	
Жертви членів Головного Уряду У. Н. С.	157.00	
Жертви робітників занятих у Гол. Канц. У. Н. Союза і в Свободі, офіціяльнім органі У. Н. Союза	55.00	
Разом	$1.838.75	$ 1.838.75
Червень 1926.		
Жертви від членів У. Н. Союза	$ 693.10	
Жертви з кас відділів У. Н. Союза	618.00	
Жертви від не-членів і поза відділами У. Н. Союза	33.50	
Разом	$1.344.60	$ 1.344.60
Липень 1926.		
Жертви від членів У. Н. Союза	$ 578.75	
Жертви з кас відділів У. Н. Союза	381.00	
Жертви від не-членів і поза відділами У. Н. Союза	6.00	
Разом	$ 965.75	$ 965.75
Серпень 1926.		
Жертви від членів У. Н. Союза	$ 923.50	
Жертви з кас відділів У. Н. Союза	465.55	
Жертви від не-членів і поза відділами У. Н. Союза	3.75	
Разом	$1.392.80	$ 1.392.80
Вересень 1926.		
Жертви від членів У. Н. Союза	$ 485.10	
Жертви з кас відділів У. Н. Союза	260.00	
Жертви від не-членів і поза відділами У. Н. Союза	7.50	
Разом	$ 752.60	$ 752.60
Жовтень 1926.		
Жертви від членів У. Н. Союза	$ 391.00	
Жертви з кас відділів У. Н. Союза	193.00	
Разом	$ 584.00	$ 584.00
Листопад 1926.		
Жертви від членів У. Н. Союза	$1.105.03	
Жертви з кас відділів У. Н. Союза	547.00	
Жертви від не-членів і поза відділами У. Н. Союза	6.10	
Разом	$1.658.13	$ 1.658.13
Грудень 1926.		
Жертви від членів У. Н. Союза	$1.912.10	
Жертви з кас відділів У. Н. Союза	783.72	
Жертви від не-членів і поза відділами У. Н. Союза	22.40	
Разом	$2.718.22	$ 2.718.22
Загальна сума жертв в 1926 році		$11.254.85

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".